

Aan : Zorgaanbieders
Van : ISD Bollenstreek
Contact : Daphne Schelling-Ottjes
Onderwerp : Pilot herindicaties dagbesteding
Datum : 29 januari 2019
Ter : Besluitvorming

Samenvatting

De afgelopen weken zijn enkele signalen binnen gekomen over de lasten die aanbieders ervaren bij het aanvragen van indicaties en herindicaties. Soms starten aanbieders reeds met het leveren van zorg zonder dat er een (her)indicatie is gesteld. Hierdoor lopen zij enkele weken financiering mis. Indicaties worden namelijk in principe niet met terugwerkende kracht gesteld. Met toestemming van het Dagelijks Bestuur van de ISD Bollenstreek wordt hierbij een voorstel gedaan voor een pilot herindicatiestelling met terugwerkende kracht bij dagbesteding. Dit voorstel wordt op de eerst volgende fysieke overlegtafel met de zorgaanbieders, te weten op 26 maart 2018, besproken.

Let op: deze pilot wordt alleen door de ISD Bollenstreek uitgevoerd. De gemeente Katwijk heeft ervoor gekozen om zijn eigen werkwijze te blijven hanteren.

Gevraagde input

De volgende input wordt gevraagd van de zorgaanbieders:

- Staan de aanbieders positief tegenover deze pilot?
- Zijn er aanpassingen in het voorstel gewenst?
- Wat is er verder nodig om deze pilot uit te voeren?

Pilot herindicaties dagbesteding

Inleiding

De afgelopen weken zijn enkele signalen binnen gekomen over de lasten die aanbieders ervaren bij het aanvragen van indicaties en herindicaties, en dan met name de wachttijd bij klanten die het liefst zo snel mogelijk hulp zouden krijgen maar die niet onder de spoedprocedure vallen. Soms starten aanbieders daarom reeds met het leveren van zorg zonder dat er een (her)indicatie is gesteld. Hierdoor lopen zij enkele weken financiering mis. Indicaties worden namelijk in principe niet met terugwerkende kracht gesteld.

In gesprek met een zorgaanbieder is besproken of het instellen van een pilot rondom herindicaties bij een dagbesteding een deel van de oplossing zou zijn. Dit voorstel is besproken met het DB van de ISD Bollenstreek en met hun instemming wordt hierbij een voorstel voor een pilot gedaan.

Signalen aanbieders

Er zijn de afgelopen maanden diverse signalen afgegeven door aanbieders over het proces rondom (her)indicatiestelling:

- Een aantal aanbieders geeft aan dat zij klanten direct laten starten met dagbesteding, ook zonder indicatie. Zij geven aan dat klanten vaak overgehaald moeten worden om een eerste bezoek te

brenge aan de dagbesteding. Wanneer zij daar zijn, zijn ze vaak toch enthousiast en willen direct starten. Wat ook een opluchting is voor de mantelzorger. Wanneer de klant moet wachten op indicatiestelling raakt hij/zij teleurgesteld en is er een risico op afhaken omdat hij/zij in de wachtperiode van gedachten verandert. Dit kan met name spelen bij klanten die zelf niet de noodzaak tot dagbesteding voelen. Wanneer de aanbieder start zonder indicatie zijn de kosten tot aan de indicatiestelling voor rekening van de aanbieder.

- Wanneer de klant reeds dagbesteding heeft komt het regelmatig voor dat gedurende de looptijd van de indicatie een verhoging van de het aantal dagdelen gewenst is. Omdat de zorgzwaarte verandert is of de mantelzorger overbelast raakt en een extra dag/dagdeel dagbesteding gewenst is om deze overbelasting tegen te gaan. Voor een herindicatie gelden dezelfde regels als een eerste indicatiestelling. Ook hier starten aanbieders soms met het extra dagdeel zonder dat hier een indicatie voor is.
- Om een (her)indicatie aan te vragen moet de handtekening van de klant en/of naaste op het meldingsformulier aanwezig zijn. Een aanbieder gaf aan dat het hen veel moeite kost om handtekeningen te verzamelen van klanten en hun naasten. Het meldingsformulier kan hierdoor niet ingeleverd worden. De aanbieder is dan vaak al gestart met de extra dagdelen en loopt daardoor inkomsten mis.

De voorbeelden richten zich vooral op dagbesteding maar kunnen ook betrekking hebben op andere maatwerkvoorzieningen zoals begeleiding.

Relevante wetgeving

De volgende wet- en regelgeving is toepasbaar op het proces van indicatiestelling:

a) Duur onderzoek

In de Wmo 2015 zijn twee artikelen opgenomen rondom de aanvraag van een voorziening en de duur en aard van het onderzoek. Deze artikelen zeggen in het kort dat:

- Nadat een melding is gedaan door de klant het college zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen zes weken een onderzoek uitvoert naar de melding (artikel 2.3.2).
- Het college binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag die volgt op het onderzoek de beschikking afgeeft (artikel 2.3.5).

De wetgever geeft hiermee aan dat het acceptabel is om een wachttijd van maximaal 6+2 weken te hanteren. Deze tijd is veelal nodig om onderzoek te kunnen doen naar de kenmerken en behoeften van de klant, wanneer nodig te overleggen met betrokken zorgverleners en zorgvuldig de beschikking te formuleren. In spoedgevallen, bijvoorbeeld bij vertrek uit het ziekenhuis waarbij de aanwezigheid van hulp noodzakelijk is voor ontslag, kan met terugwerkende kracht geïndiceerd worden. De ISD Bollenstreek rondt het proces in het merendeel van de gevallen af voordat de wettelijke termijn afgerond is. Soms duurt het iets langer wanneer er meer medische informatie opgevraagd moet worden. En bij spoedgevallen wordt overlegd tussen klant en consulent hoe de hulp vormgegeven kan worden, eventueel met terugwerkende kracht.

b) Ondertekening meldingsformulier

Met de handtekening op het meldingsformulier geeft de klant toestemming voor het doen van onderzoek in het kader van Wmo 2015. Deze handtekening is verplicht, ook om te voorkomen dat er aanvragen in naam van de klant worden gedaan zonder dat de klant zich hiervan bewust is. Aanleiding hiervoor is o.a. de upcoding die in de AWBZ plaatsvond. Gedurende een pilotperiode mochten zorgaanbieders voor de doelgroep 80+ bij herindicaties zelf aangeven welk zorgpakket nodig was. Dit werd vervolgens zonder

controle geïndiceerd. Na onderzoek bleek dat veel klanten niet wisten dat er een herindicatie was gedaan, dat een deel van de klanten ook geen aanvullende hulp had ontvangen en dat de herindicatie voor een deel van de klanten ook niet noodzakelijk was. Dit kwam uiteraard niet bij alle zorgaanbieders voor maar was een reden om de pilot stop te zetten.

c) Indicatiestelling zonder tussenkomst gemeente

Enkele aanbieders hebben daarnaast de wens uitgesproken om zelf de indicatie vast te stellen of een zwaarwegend advies te geven dat de ISD Bollenstreek zonder aanvullende controle overneemt. Dit is echter niet mogelijk gezien de vergewisplicht van gemeenten. Artikel 3:9 van de Awb bepaalt dat indien een besluit berust op een onderzoek naar feiten en gedragingen dat door een adviseur is verricht, het bestuursorgaan zich ervan dient te vergewissen dat dit onderzoek op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden. Uit de memorie van toelichting blijkt dat als sprake is van een adviseur in de zin van de wet, dit het bestuursorgaan niet ontslaat van de verplichting te bezien of de adviseur deskundig is, het advies zorgvuldig tot stand is gekomen en of het advies concludent is, dat wil zeggen dat moet worden bezien of uit de overwegingen van het advies logischerwijs de conclusie volgt.¹

Kortom: uit alinea's a, b en c blijkt dat de werkwijze van de ISD Bollenstreek passend is bij de huidige wet- en regelgeving. Dit betekent natuurlijk niet dat er gekeken kan worden naar mogelijkheden om de werkwijze te verbeteren.

Voorstel pilot

Voorstel is een pilot te starten voor herindicatiestelling met terugwerkende kracht bij dagbesteding. Doel van de pilot is:

- Het mogelijk maken dat klanten met een bestaande indicatie dagbesteding bij een gewijzigde situatie snel kunnen overgaan op het ontvangen van meer dagdelen dagbesteding.
- Het onderzoeken of er een match is tussen de gewenste hoogte van de herindicatie en de daadwerkelijk geïndiceerde herindicatie. En zo ja: waar ligt het verschil van inzicht en wat kan hiervan geleerd worden?

De pilot biedt de volgende voordelen:

- De aanbieder kan direct inspringen op de veranderende zorgbehoefte van de klant zonder eerst te wachten op een herindicatie
- ISD Bollenstreek kan de volledige 6+2 weken (wettelijke termijn) voor heronderzoek benutten, wat de werkdruk kan verminderen wanneer er een (tijdelijke) verhoogde toestroom van aanvragen is.
- Vergewis- en onderzoeksplicht ISD Bollenstreek blijft in stand.

Er is niet voor gekozen om indicatiestelling met terugwerkende kracht bij nieuwe klanten mogelijk te maken. Bij nieuwe klanten er het hoogste risico is op afwijzingen van de indicatie. Bijvoorbeeld omdat de klant Wlz gerechtigd is, behandeling ontvangt of arbeidsvermogen heeft. Wanneer een klant reeds gestart is en er geen indicatie volgt moet de klant stoppen met de voorziening of deze zelf betalen. Gevoelsmatig wordt hen dan een voorziening "afgepakt". De klant komt bovendien zonder ondersteuning te zitten omdat er überhaupt geen recht op ondersteuning is vastgesteld. Dit risico is kleiner bij bestaande klanten: het recht op de voorziening is hier reeds vastgesteld. Ook hier kan het voorkomen dat de klant niet langer in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de indicatie beëindigd wordt. Of niet of

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2018:1113>

in minder mate verhoogd wordt. Er kan dan wel wanneer nodig een overgangperiode afgesproken worden zodat de klant niet zonder ondersteuning komt te zitten. Dit brengt dus het minste ongemak voor de klant mee.

Concrete uitwerking

Het voorstel is als volgt:

- De aanbieder kan bij het constateren van een gewijzigde situatie die meer dagdelen dagbesteding vraagt direct starten met het leveren van meer dagbesteding.
- De klant dient i.s.m. de aanbieder zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen 4 weken na de start van de aanvullende dagdelen dagbesteding het meldingsformulier in. Op het meldingsformulier wordt aangegeven:
  - Dat de klant in het kader van de pilot vanaf datum xx-xx-xxxx een x aantal dagdelen dagbesteding ontvangt + de reden voor ophoging
- De ISD Bollenstreek voert vervolgens het onderzoek zoals gebruikelijk uit en neemt binnen 6+2 weken het besluit. Wanneer nodig wordt overlegd met de aanbieder.
- De indicatie wordt met terugwerkende kracht vastgesteld. De indicatie kan maximaal 12 weken eerder worden vastgesteld (6+2+4).
- De wijze van administreren, verantwoorden, bekostigen en declareren van de Maatwerkvoorziening blijft gelijk (zie overeenkomst).
- Het CAK vereist dat binnen 28 dagen de gegevens voor de eigen bijdrage worden aangeleverd. Het is mogelijk om meer dagdelen op te geven dan geïndiceerd wanneer deze in het kader van de pilot reeds geleverd zijn. De CAK gegevens zijn daarmee kloppend. Er kunnen helaas niet al meer dagdelen worden gedeclareerd bij de ISD Bollenstreek dan geïndiceerd. Na indicatiestelling met terugwerkende kracht kan er een wijziging worden aangegeven bij de ISD Bollenstreek waarmee de aanvullende dagdelen gedeclareerd kunnen worden.

De ISD Bollenstreek kan constateren dat de gevraagde ophoging van de indicatie niet passend is. De herindicatie wordt dan afgewezen. Ook kan geconstateerd worden dat de klant niet langer in aanmerking komt voor de maatwerkvoorziening. De indicatie wordt dan beëindigd. Wanneer nodig wordt een overgangperiode vastgesteld zodat de klant niet zonder ondersteuning komt te zitten. Dit zal op basis van de oude indicatie zijn, tenzij er zwaar wegende redenen zijn om tijdelijk een hogere indicatie af te geven. In de nieuwe toekenning of afwijzing wordt toegelicht waarom er is afgeweken van de wens van de klant/aanbieder. We verwachten echter dat niet vaak zal voorkomen omdat we vertrouwen hebben in de expertise van zowel de aanbieders als de consultants.

Het financieel risico ligt hiermee bij de aanbieder: als er meer dagdelen worden geboden dan worden geïndiceerd betaalt de aanbieder het verschil tussen oude en gewenste maar niet gekregen indicatie zelf. De aanbieder kan dit met de klant bespreken en hier van te voren afspraken over maken met de klant. De klant kan niet achteraf met een rekening worden gepresenteerd zonder dat dit risico met hen besproken is.

Tijdspad

Periode	Omschrijving
26 maart 2019	Bespreken voorstel tijdens Fysieke overlegtafel
1 april 2019	Toezenden definitieve notitie naar aanbieders + interne voorbereidingen
1 mei 2019	Start pilot

Januari 2020	Evaluatie (werkwijze loopt door totdat er een besluit over de voortgang wordt genomen)
Februari 2020	Besluitvorming voortgang pilot
Eerstvolgende overlegtafel 2020	Terugkoppeling evaluatie

Evaluatie

Indien de pilot succesvol is kan ook onderzocht worden of de werkwijze ook bij andere voorzieningen toegepast kan worden. De ISD Bollenstreek onderzoekt op dit moment hoe de gegevens gemonitord kunnen worden.

